በ2010 ዓ.ም የሰበር ችሎት የህግ ትርጉም የሰጠባቸው ውሳኔዎች ማውጫ /ቅጽ 22/					
	ውል				
1.	የአስተዳደር መስሪያ ቤቶች ውልን የሚመለከቱ ጉዳዮች በግልግል ዳኝነት(አርቢትሬተር) እንዳይዳኙ የተጣለው ገደብ ወይም ክልከላ ገላጋይ ዳኛ (አድጁዲኬተር)ጋር በተያያዘም ተፈጻሚነት ያላቸው ስለመሆኑ፡- የፍ/ብ/ሥ/ሥ/ህ/ቁ. 315/2/፣ የፍ/ብ/ህ/ቁ. 1678/ለ፣3131 እና 3132/ለ/	127459	ጣና የውሃ ጉድጓድ ቁፋሮ እና ኢንዱስትሪ ሀ/የተ/የግ/ማህበር	መስከረም 23 ቀን 2010 ዓ.ም	
2.	• በሊዝ አዋጅ ቁጥር 272/94 እና አዋጁን ለማስፈጸም በወጣዉ የትግራይ ክልል ደንብ መሰረት የአምልኮ ቦታዎች በመንግስት የሚሰጡ መሆናቸዉን ቢደነግጉም ከግለሰቦች እንዳይገዛ በግልጽ ክልከላ የማያደርግ ስለመሆኑ፡- ሊዝ አዋጅ ቁጥር 272/94 እና አዋጁን ለማስፈጸም የወጣ የትግራይ ክልል ደንብ ቁጥር 62/2002 • አንድ ውል ህገወጥ ነው በሚል ምክንያት ፈራሽ ሊሆን የሚችለው የውሉ መሰረት የሆነው መብትና ግዴታ በህግ በተከለከለ ነገር ላይ መደረጉ ሲረጋገጥ ስለመሆኑ፣	124725	የሽሬ እንደስላሴ አንዋር መስጊድ እና እነ ወ/ሮ ትኑር ፍትዊ /6 ሰዎች/	ጥቅምት 29 ቀን 2010 ዓ.ም	

	የፍትሐብሄር ህግ አንቀጽ 1716				
3.	ከቤት ሽያጭ ውል ጋር በተያያዘ የይርጋው ጊዜ ስለሚታሰብበት አግባብ የፍ/ብ/ሕ/ቁ 1845	131151	እነ አቶ ከፍያለው አየለ እና እነ ወ/ሮ ወርቅነሽ በላይ	ታህሳስ 25 2010 ዓ.ም	
4.	አንድ የመሬት ሽያጭ ውል ህገ ወጥ ውል መሆኑ በተረጋገጠበት ሁኔታ ገዥ ወገን በመሬቱ ላይ የሰራው ቤት በሻጭ ፈቃድ እንደተሰራ ተደርጎ የህግ ግምት የሚወሰድበት አግባብ የማይኖር ስለመሆኑ የኢፌድሪ ህ/መ አንቀፅ 40 (3) እና የፍ/ብ/ህ ቁጥር 1678 (ለ) እና 1716	141606	አቶ ማሞ ቱሉ እና አቶ አበበ አበራ	መስከረም 25/2010 ዓ.ም	
5.	የዕቃ ማጓጓዝ ውል በማጓጓዣ ሰነድ ወይም መሰል ሰነዶች ሊረጋገጥ የሚችል ስለመሆኑ፣ በየብስ የዕቃ ማጓጓዝ ስራን ለመደንገግ ተሻሽሎ የወጣ አዋጅ ቁጥር 547/99 አንቀጽ 4፣8	130676	ጅቡቲ ድንበር ተሻጋሪ ደረጃ 3-ለ የደ/ጭ/ማ/ባ/ማህበር እና አቶ ሞላደርጎ	ጥቅምት 27/2010	
6.	አንድ ሥራን ለመስራት የመተባበርና የመተጋገዝ ስምምነት ማድረግ በፈቃደኝነት ላይ የተመሰረተ ስምምነት ነው ከሚባል በስተቀር አስገዳጅነት ያለው በሕግ ፊት ግዴታን የሚፈጥር ውል አለ ለማለት የሚያስችል ስላለመሆኑ የፍ/ብ/ሕ/ቁ 1678፣1731፣1771	120468	አቶ ገ/እግዚአብሔር ገ/ክርስቶስ እና አቶ ሐረጎት ገ/እግዚአብሔር	መስከረም 23 ቀን 2010 ዓ.ም	

7.	• አንድ የሽያጭ ውል ያደረገ ወገን የተደረገው የሽያጭ ውል ያለመመዝገቡን የማይንቀሳቀስ ንብረት በእጁ ባስገባ 3ኛ ወገን ላይ በመቃወሚያነት ለማንሳት የማይችል ስለመሆኑ፣ • የሽያጭ ውል ያደረገ ወገን በውሉ መሰረት የማይንቀሳቀስ ንብረት ለ3ኛ ወገን ለማስተላለፍ የተከናወኑ ተግባራትን ሁሉ ለመቃወም የሚችለው የተደረገው የሽያጭ ውል የተመዘገበ ከሆነ ብቻ ስለመሆኑ፣ የፍ/ብ/ህ/ቁ. 2878	123761	ወ/ሮ እናኒ ተሰማ እና እነ ቄስ ገብረማርያም	መስከረም 25 ቀን 2010 ዓ.ም	
8.	አንድ ውል ሳይፈጸም በቀረ ጊዜ እንደውሉ አልተፈጸመልኝም የሚለው ተዋዋይ ወገን ሳይፈጸምልህ ቀርቷል በማለት ክርክር ለማቅረብ በቅድሚያ ውሉን ያልፈጸመው አካል ግዴታውን እንዲፈጸምለት ለማድረግ አስቀድሞ ማስጠንቀቂያ ሊሰጠው የሚገባ ስለመሆኑና በዚህ መሰረት ማስጠንቀቂያ መስጠቱ ወለድ የሚሰላበትን ጊዜ በመወሰን ረገድ ጠቀሜታ ያለው ስለመሆኑ፣ ፍ/ህ/ቁ. 1772	133203	ኢትዮ ቴሌኮም ጋምቤላ ሪጅን እና አዱራ ኮንስትራክሽን አነስተኛ እና ጥቃቅን ኢንተርፕራይዝ	ጥቅምት 29 ቀን 2010 ዓ.ም	
9.	አንድ ንብረት የገዛ ሰው የገዛውን ንብረት በፈለገው መልኩ መጠቀም የማያስችል ሁኔታ መፈጠር ፤ ውሉ ከመደረጉ በፊት ችግሩ/ጉድለቱ እንዳለ ቢያውቁ ኑሮ ውሉን አይፈጽምም ነበር የሚያሰኝ በመሆኑ ጉድለት ያለበት ውሉ ነው ተብሎ ተዋዋይ ወገኖች ወደ ነበሩበት መመለስ ያለባቸው ስለመሆኑ፡-	133398	አቶ ጉልላት ግዛው እና አቶ ጥላሁን ኃይሉ	ታህሳስ 26 ቀን 2010 ዓ.ም	

	ፍ/ብ/ሕ/ቁ 1815				
10.	• በመርህ ደረጃ አንድ ዉል ለአንደኛው ወገን የበለጠ ጥቅም ይሰጣል በሚል እንደማይፈርስ ነገር ግን ፈቃድ የተገኘዉ በዕድሜ መግፋት ወይም የንግድ ልምድ ዕዉቀቱ ማነስ ካለና በሕሊና ግፍ መስሎ ከታየ ዉሉ የሚሰርዝበት ሁኔታ ስለመኖሩ፡- • አንድ ተዋዋይ የዉል ይሰረዝልኝ ክስ ዉሉ የማይረጋበት ምክንያት ከቀረበት ጊዜ ጀምሮ በሁለት ዓመት ዉስጥ ማቅረብ ያለበት ስለመሆኑ ፡- የፍ/ሕ/ቁ. 1710(1)እና(2) ፤ የፍ/ሕ/ቁ.1810(1)	*138591*	ሼህ አደም ፋረስ እና ሼህ ሙስጠፋ ፍሊ	የካቲት 27/2010ዓ.ም	
11.	ዉል እንዲፈርስ ጥያቄ የሚያቀርብ ወገን ዉሉ ሊፈርስ የሚችልበት በህግ ተቀባይነት ያለዉ ምክንያት ስለመኖሩ የማስረዳት ግዴታ ያለበት ሲሆን የዉል ይፍረስልኝ ጥያቄ የሚቀርብለት ፍርድ ቤትም ለዉሉ መፍረስ በምክንያትነት የተጠቀሰዉ ሁኔታ ዉሉ እንዲፈርስ ለማድረግ በህግ ተቀባይነት ያለዉ እና በቂ ምክንያት መሆን አለመሆኑን ለጉዳዩ አግባብነት ካላቸዉ የህጉ ድንጋጌዎች ድንጋጌዎች ጋር አገናዝቦ የማጣራት ግዴታ ያለበት ስለመሆኑ፡- የፍ/ብ ህግ አንቀጽ 347(1)፣ 347(2) እና ፍትሐብሔር ህጉ አንቀጽ 1710(2)	138386	እነ አቶ ረጋሣ ጉርሙ (2 ሰዎች) እና እነ አቶ ተሾመ አፈወርቅ (2 ሰዎች)	የካቲት 26 ቀን 2010 ዓ.ም	
12.	የማይፀናና ህገ ወጥ የሆነ የቤት ሽያጭ ውል ፈራሽ ሆኖ ግራ ቀኙ	128650	ወ/ሮእቴናትአድማሱ	መስከረም 26	

	ወገኖች ወደ ነበሩበት እንዲመለሱ ውሳኔ ሲሰጥ በህገ ወጥ በመንገድ በተገኘው ባዶ ቦታ ላይ ቤት የገነባው ወገን ቤቱን በራሱ ወጪ በማፍረስ ለባለይዞታው እንዲያስረክብ ከማድረግ ባለፈ ለግንባታው ያወጣውን ወጪ ባለይዞታ የሆነው ወገን እንዲከፍለው ሊደረግ የማይገባ ስለመሆኑ፡- የኢ.ፌ.ዴ.ሪ ሕ/መ አንቀፅ 40(3) እና የፍ/ብ/ህ ቁ 1815		እና አቶደመቀይዘንጋዉ	ቀን 2010 ዓ.ም	
13.	አንድ ዉክልና በላዩ ተዘርዝረዉ የተመለከቱትን ጉዳዮችና የነዚሁ ተከታታይ እና ተመሳሳይ የሆነዉን እንደ ጉዳዩ አይነትና እንደ ልማድ አሰራር አስፈላጊ የሆነዉን ማከናወን የሚያስችል ሲሆን ወካዩ የፈጸመዉ ተግባር የወካይና ተወካይ ጥቅሞችን ግጭት የሚያስከትል በሆነ ጊዜ 3ኛዉ ወገን ይህን ሁኔታ ያወቀና ሊያዉቅ የሚገባ መሆኑ ካልተረጋገጠ በቀር ኃላፊነት የማይኖርበት ስለመሆኑ ፍ/ሕ/ቁ 2206፣2187 እና ተያያዥ ድንጋጌዎች	134663	ጅማ ዩኒቨርሲቲ እና ቢሲሉማ ሚአ የዕፀዋት ዘር አቅራቢ ድርጅት	ጥር 21 ቀን 2010	
	ፍትሐብሔር ሥነ-ሥርዓት				
14.	• ከሳሽ መብቱን ማግኘት የሚገባው ከየትኛው ተከሳሽ ላይ እንደሆነ ለይቶ ለማወቅ የሚያጠራጥር ሁኔታ ያጋጠመው ሲሆን አንዱን ወይም ከአንድ በላይ የሆኑትን ሰዎች በህብረት በመክሰስ ሀላፊነቱ የሚመለከተው የትኛው እንደሆነ ተለይቶ እንዲወሰንለት ማመልከት ስለመቻሉ፡- • ፍርድ ቤቶች በክሱ ላይ ስማቸው ከመጠቀሱ ውጪ በግልፅ	139313	የኢትዮጵያ አየር መንገድ እና እነ ወ/ሮ መሰረት ፍቃዱ (2 ሰዎች)	መጋቢት 14 ቀን *2010 ዓ.ም*	

www.abyssinialaw.com

	ዳኝነት አልቀረበም በሚል በተከሳሽነት ከቀረቡት መካከል አንዱን ወይም የተወሰኑትን ሀላፊነት የለባቸውም በማለት የሚደርሱበት መደምደሚያ ስነ ስርዓታዊና ተገቢነት የሌለው ስለመሆኑ፡- የፍ/ስ/ስ/ህግ ቁጥር 36(5)				
15.	ለቀጠሮ ምክንያት የሆነ ጉዳይ ሳይፈፀም የቀረው ከተከራካሪዎቹ ወገኖች በአንደኛው ጉድለት የሆነ እንደሆነ መፈፀም ይገባው የነበረው ጉዳይ ያልተፈፀመ ቢሆንም እንኳ ፍርድ ቤቱ የጉዳዩን መፈፀም ሳይጠብቅ የመሰለውን ውሳኔ መስጠት ስለመቻሉ፡- የፍ/ብ/ስ/ሥ/ህ/ቁ 199(1)	138479	ወ/ሮ ሽዋዬ ገ/እግዚአብሔር እና ተጠሪ - ወ/ሮ ብርሃኔ ፀአዱ	የካቲት 26 ቀን 2010 ዓ.ም.	
16.	አንድ ወራሽ በሟች የውርስ ንብረት ከሌሎች ወራሾች ጋር እንዲጣራ በግልፅ ተስማምቶና ውክልና ሰጥቶ በሚጣራው የውርስ ፋይል ተሳታፊ ሆኖ እያለ ከሚጣራው ንብረት ላይ የግል ንብረት ያለ በመሆኑ በፍ/ብ/ስ/ስ/ህ/ቁ.41 መሰረት ጣልቃ ገብቼ እንድከራከር እንዲፈቀድልኝ በማለት የሚያቀርበውን ጥያቄ ፍርድ ቤቱ በውርስ አጣሪ ተጣርቶ የቀረበውን ሪፖርት ተቀብሎና መርምሮ ተገቢውን ውሳኔ ከመስጠት ባለፈ የጣልቃ ገብ ክርክሩን ሊቀበለው የማይገባ ስለመሆኑ፡- ፍ/ሕ/ቁ. 947	133708	እነ ወ/ሮ ጣይቱ ደያሳ እና አቶ ጉደታ ደያሳ	ጥቅምት 21 ቀን 2010 ዓ.ም	
17.	አንድ ተከራካሪ ወገን በመከላከያ መልስ ወይም በማናቸዉም ሌላ	138717	ወ/ሮ ብርክቲ ግደይ	የካቲት 28 ቀን	

	መንገድ የተከሰሰበትን ነገር በሙሉ ወይም በከፊል ያመነ እንደሆነ ሌላኛዉ ተከራካሪ ወገን በዚህ እምነት መሰረት ዉሳኔ እንዲሰጠዉ መጠየቅ እንደሚችል እና ፍ/ቤትም ሌላ በማስረጃ የሚረጋገጥ ነገር ቢኖርም እንኳን በታመነዉና ዉሳኔ እንዲሰጥበት በተጠየቀዉ ጉዳይ ብቻ ፍርድ መስጠት የሚገባው ስለመሆኑ የፍ/ብ/ሥ/ሥ/ሕ/ቁ.242		እና እነ አቶ ሽምሱ ኑሪ(2 ሰዎች)	2010 ዓ/ም	
18.	በትግራይክልልየጎጀመውጫይዞታናቤትየሚመለከትንጉዳይየቀበሌመሬ ትዳኝነትኮሚቴ ጉዳዩን ተቀብሎአይቶ ውሳኔከሰጠበኋላበተሰጠዉ ዉሳኔ መብቴን ይነካል በማለት የመቃወሚያ ማመልከቻ ሲቀርብ የፍርድ መቃወሚያ ማመልከቻውን ተከትሎ የቀደመዉን ዉሳኔ የማጽደቅ ወይም የማሻሻል ወይም የመለወጥ ወይም የመሰረዝ ስልጣን ጉዳዩን በመጀመሪያደረጃያየውየቀበሌመሬትዳኝነት ኮሚቴ ስለመሆኑ፡- የፍ/ብ/ሥ/ሥ/ሕ/ቁ.358 ፣ 360(2)	131832	ወ/ሮ መረሳ አማረ እና እነ ቄስ ሃይለ ገብረ (2 ሰዎች)	ታህሳስ 23 2010 ዓ.ም	
19.	የይዞታ ክርክርን በተመለከተ አንድ ተከራካሪ ወገን ካርታዉ እንደተሰረዘ እና በዚያ ካርታ ይዞታዉን ለመጠየቅ መብት እንደሌለዉ ዉሳኔ ተሰጥቶ እያለ ተከራካሪ ወገን በመቀየርክስ ስላቀረበ ብቻ የክርክሩ ጭብጥና ተከራካሪ ወገን ስለሚለያይ ከዚህ ቀደም ዉሳኔ ተሰጥቷል የሚያስብል አይደለም በማለት አዲስ ክስ ማቅረብ የማይችል ስለመሆኑ፡-	130410	አቶ ሱፍያን አቡበከር እና እነ አቶ ክፍሉ ጋሼ (2 ሰዎች)	ታህሳስ 30 2010 ዓ.ም	

	የፍ/ሥ/ሥ/ሕ/ቁ 5(1)				
20.	•ይግባኝ ሰሚ ፍርድ ቤት በተለይ ካልፈቀደ በቀር ይግባኝ ባይ በይግባኝ ማመልከቻ ላይ ዘርዝሮ ያልገለጸውን አዲስ ነገር በማንሳት ወይም መሠረት በማድረግ ለመከራከር የማይችል ስለመሆኑ፡- •ይግባኝ ሰሚ ፍርድ ቤት በይግባኝ ማመልከቻ ተዘርዝሮ ከተገለጸ ወይም ክርክር ከተነሳበት ውጭ በሆነ ነገር ፍርድ መስጠት የማይችል ስለመሆኑ፡- የፍትሐብሔር ሥነ ሥርዓት ህግ ቁጥር 328 /2/፣328 /3/	137831	ወ/ሮ ለተብርሃን ያይንሸት እና አቶ የማነ በየነ	ህዳር 28 ቀን 2010 ዓ/ም	
21.	የተፋጠነ ሥነ-ሥርዓት የክርክር አመራር የሰዎችን የመከላከል የመሰማት ሕገ መንግስታዊ መብትን በሚነካ መልኩ መተርጎም እና ሥራ ላይ መዋል የማይገባው ስለመሆኑ፡- ፍ/ብ/ሥ/ሥ/ሕ/ቁ.284-287	131498	አቶ መሳይ ቦጋላ እና ወ/ሮ አይናለም አለሙ	መስከረም 24 ቀን 2010 ዓ.ም	
22.	የዕግድ ትእዛዝ በባህሪው ጊዜያዊ በመሆኑ ለዕግዱ ምክንያት የሆነው ክርክር ዕልባት ሲያገኝ የሚነሳ ስለመሆኑ፣ የፍ/ብ/ሥ/ሥ/ሕ/ቁጥር 154	135590	ፋንታሁን ተፈሪ እና አበባ ገ/ማርያም	ጥቅምት 20 ቀን 2010 ዓ.ም	
23.	አንድ ጉዳይ በማንኛውም የክርክር ደረጃ ላይ በሚገኝበት ወቅት ተከራካሪ ወገኖች በእርቅ ወይም በግልግል ስምምነት የመጨረስ መብት ያላቸው ቢሆንም፣ ክሱን በእርቅ ለመጨረስ ቀጠሮ ያስለወጠ ወገን ቀጠሮ በተሰጠበት ቀን ፍ/ቤትን ቀርቦ የተደረሰበትን ደረጃ ያለማሳወቅ እና ለረጅም ጊዜ ጉዳዩን ያለመከታተል ኪሳራ እንዲከፈል	136901	እነ ሕጻን ቤተልሄም ሰለሞን (ሁለት ሰዎች) እና እነ አቶ ጌታቸዉ ገ/መስቀል(3 ሰዎች)	መስከረም 23 ቀን 2010 ዓ.ም	

	ሊወሰንበት ከመቻሉ በላይ አዲስ ክስ መመስረት የማይቻል ስለመሆኑ፡- የፍ/ብ/ሥ/ሥ/ቁ. 69 እና ተከታይ ድንጋጌዎች ፣ የፍ/ሥ/ሥ/ቁ. 275 እና 79/1/				
24.	በአንድ ክርክር ውስጥ የከሳሾች ወይም የተከሳሾች ብዛት ከአንድ በላይ ሲሆንና ክርክሩም ከሳሾችን ወይም ተከሳሾችን በአንድ ዓይነት መልክ የሚመለከታቸው ሲሆን ከሳሾቹ ወይም ከተከሳሾቹ አንዱ በጠቅላላው ውሳኔ ላይ ይግባኝ ሲጠይቅና ይግባኙ የቀረበለት ፍርድ ቤት ፍርዱን በመለወጥ ያሻሻለው ወይም የለወጠው ወይም ያጸናው ፍርድ ይግባኙን ባላቀረቡት ከሳሾች ወይም ተከሳሾች ላይም በይግባኝ ደረጃም በቀረበው ጉዳዩ ከከሳሾቹ መካከል አንዱ ይግባኝ ጠይቆ የሚሰጠው ውሳኔ ሌሎችንም የሚያካትት ስለመሆኑ፡- የፍ/ሥ/ሥ/ህግ ቁጥር 35 እና 331	139138	አቶ ኃይሉ ሂንጌ እና አመርቲ ነሼ የፊንጫአ ሀይል መመንጫ ፕሮጀክት	ህዳር 20 ቀን 2010 ዓ/ም	
25.	ለአንድ ክርክር መነሻ የሆነ ቤትና ይዞታ በክልል የሚገኝ ሲሆንና የስረ ነገር ስልጣኑ የፌዴራል መጀመሪያ ደረጃ ፍርድ ቤት ቢሆንም ጉዳዩ መታየት ያለበት ንብረቱ በሚገኝበት ክልል የዞን ከፍተኛ ፍርድ ቤት ስለመሆኑ፡-	139942	ወ/ሮ ዘይባ ሳኒ እና ወ/ሮ ለይላ ዘይኑ	ህዳር 27 ቀን 2010 ዓ/ም	
26.	አንድ ተከሳሽ በሕግ አግባብ መጥሪያ የደረሰዉ እና እርሱ በሌለበት ዉሳኔ መሰጠቱን ማወቁን አግባብነት ባለዉ ማስረጃ	137704	አቶመሀመድከማል እና	የካቲት 14 ቀን 2010 ዓ.ም	

	ባልተረጋገጠበት ሁኔታ በሌለሁበት የተሰጠዉ ፍርድ ተነስቶ የመከላከያ መልስ እንዳቀርብ በማለት የቀረበን አቤቱታ ፍ/ቤቶች በህግ በተቀመጠው አንድ ወር ጊዜ ዉስጥ አልቀረበም በሚል ምክንያት የተከሳሽን መከላከያ መልስና ክርክር አቅርቦየመሰማትና ፍትሕ የማግኘት ሕገ መንግስታዊ መብትመንፈግ ያልተገባና ህጋዊነት የሌለው ስለመሆኑ፡- የፍ/ብ/ሥ/ሥ/ሕ/ቁ.95 /2/ እና የፍ/ብ/ሥ/ሥ/ሕ/ቁ.78		አቶበቀለወልዴ		
27.	በአንድ ክርክር ከሳሽ የሆነው ወገን ጣልቃ በገባ ተከራካሪ ወገን ላይ የመጀመሪያ ደረጃ መቃወሚያ ክርክር ከማንሳት የሚከለከልበት የሕግ መሰረት የሌለ ስለመሆኑ የፍ/ብሥ/ሥ/ሕ/ቁ.39፤40፤41	135254	አቶ ይስሃቅ ተክለ ፃዲቅ እና እነ ወ/ሮ ሃረገወይን አሸኔ	የካቲት 29 ቀን 2010 ዓ.ም	
28.	ሰበር ችሎቶች ሥነ ሥርዓታዊ የሆነ የህግ ጥያቄን ብቻ ለማየት ስልጣን እንዳላቸው ግንዛቤ በመውሰድ በአንድ ጉዳይ ላይ የተሰጠ ውሳኔ ስነ-ስርዓታዊ ሕጎችን መሰረት አድርጎ የተሰጠ መሆን ያለመሆኑን መመርመር አንጂ ከዚህ ውጪ መደበኛ ሕጎችን መሰረት አድርገው በሸሪዓ ፍርድ ቤት የተሰጠውን ውሳኔ ሊመረምሩ የሚችሉበት አግባብ የሌለ ስለመሆኑ፡- በኢ.ፌ.ዲ.ሪፐብሊክ ህገ መንግስት አንቀጽ 80(3(ሀ))፣ 80(3(ለ)) እና አዋጅ ቁጥር 53/94 እና አዋጅ ቁጥር 188/1992 አንቀጽ 6	138340	እነ ሶፍያን ከማሎ(6ሰዎች) እና ወ/ሮ ጀሚላ ቃሲም	ህዳር 19 ቀን2010 ዓ.ም	
29.	ሁከት ተወግዶ ይዞታ እንዲለቀቅ ክስ ቀርቦ ፍርድ ከተሰጠ በኋላ	138062	የሰቆጣ ከተማ ቤቶች ልማት	ህዳር 26 ቀን	

www.abyssinialaw.com

	በድጋሚ ይዞታ ይለቀቅልኝ በሚል ክስ መመስረት ዳኝነት በተሰጠበት ጉዳይ ላይ በድጋሚ የቀረበ በመሆኑ ተቀባይነት የሌለው ስለመሆኑ የፍ/ብ/ሥ/ሥ/ህ/ቁ 5፣ 244(ለ)		ጽ/ቤት እና ወ/ሮ አድና ምህረቱ	2010 ዓ.ም.	
30.	አንድ ሰው ቀድሞ በቀረበ ክርክር ጣልቃ ገብ በመሆን ክርክር ያቀረበ ወይም በጉዳዩ ተሳታፊ የነበረ መሆኑ በጣልቃ ገብነት በቀረበበት ክርክር ግልጽ ዳኝነት ባልተጠየቀባቸው ጉዳዮች በሌላ ጊዜ ክስ ለማቅረብ የሚችል ስለመሆኑና በዚህ አግባብ የሚቀርብን ክስ በቀድሞው ክርክር ተጠቃሎ መቅረብ የነበረበትና ተከፋፍሎ ዳኝነት ሊቀርብበት አይገባም በሚል አቤቱታን ዉድቅ በማድረግ የሚሰጥ ውሳኔ ተገቢነት የሌለው ስለመሆኑ የፍ/ብ/ሥ/ሥ/ሕ/ቁ. 41፣216 እና 218	137401	ወ/ሮጀምላጀብር እና አቶሶፊያጅማ	የካቲት 27 ቀን 2010 ዓ.ም	
31.	አንድ ውል በይዘቱ የአስተዳደር ውል ሲሆን የአስተዳደር አካል ወይም መንግስት ውሉን ለመሰረዝ መብት ያለው ስለመሆኑና ሌላኛው ወገን በውሉ መፍረስ የደረሰበት ጉዳት ካለ ከመጠየቅ በስተቀር ውሉ እንዲሻሻል ሆነ ለስራ ማስኬጃ የተቀበለውን ቅድመ ክፍያ ላለመመለስ የሚያቀርበው መከራከሪያ ተቀባይነት የሌለው ስለመሆኑ፡- የፍ/ብ/ ህ/ቁጥር 1815፣3180 እና 3181	129534	የሊቦከምከም ወረዳ ጤና ጥበቃ ጽ/ቤት እና እነ ወ/ሮ እናትነሽ ዘለቀ (2 ሰዎች)	መስከረም 24 ቀን2010 ዓ.ም	

32.	የኦዲት ሪፖርት የሚያሻማና ግልጽነት የሌለው በሆነበትና በሪፖርቱ የቀረበውን ሀሳብ ይዘት እንዲያስረዱ ሪፖርቱን ያዘጋጁ የሂሳብ ባለሙያዎች ቀርበው እንዲያስረዱ ባልተደረገበት ሁኔታ ፍርድ ቤቶች የኦዲት ሪፖርቱን ራሳቸው በተረዱት አግባብ ተርጉመው የሚሰጡት ውሳኔ ስነ ስርዓታዊ ነው ሊባል የማይችል ስለመሆኑ የፍትሐብሔር ስነ ስርዓት ሕግ ቁጥር 133 (3)	128746	ሻምበል መሐመድ ብርሃን ረዳ እና ወ/ሮ ዘምዘም መኮንን	መስከረም25 ቀን 2010 ዓ.ም.	
33.	በቀድሞ ክርክር ጊዜ በግልጽ ዳኝነት ተጠይቆበት በዝምታ የታለፈ ጉዳይ በሌላ ጊዜ የክስ እና የክርክር ምክንያት ሊሆን አይችልም ማለት እንጂ ፍ/ቤቶች በተከራካሪ ወገኖች በግልጽ ዳኝነት የተጠየቀበትን ጉዳይ በዝምታ ማለፍ የማይችሉ ስለመሆኑ ፍትሐብሔር ስነ ስርዓት ሕግ ቁጥር *5 (3)* ፣182 (1)	131950	ወ/ሮ የሺመቤት ገ/ፃዲቅ እና ወ/ሮ ፋንታዬ ሽጉልቱ	መስከረም 30 ቀን 2010 ዓ.ም	
ወንጀል					
34.	በይግባኝ ፍ/ቤቶች አንድ ማስረጃ እንዲቀርብ በማድረግ ውሳኔ ለመስጠት የሚችሉ ቢሆንም የሚሰጠው ውሳኔ የግራ ቀኙን ተከራካሪዎች የይግባኝ መብት የሚያጣብብ ሆኖ ሲገኝ የቀረበው ማስረጃ ተገቢ በሆነ ምክንያት ድጋሚ እንዲጣራ እና ውሳኔ እንዲሰጥ ጉዳዩን ወደ ስር ፍ/ቤት ለመመለስ የሚችሉ ስለመሆኑ፣ የወ/መ/ስ/ስ/ህ/ቁ. 143 እና 195/2/ለ/2/	127484	አቶ ተስፋዬ በቀለ እና የፌ/ዐ/ህግ	መስከረም 23 ቀን 2010 ዓ.ም	
35.	•የሀገር መከላከያ ሚኒስቴር እና የመከላከያ ሠራዊት ፋውንዴሽን	141663	ሻ/ቃ አለማየሁ ወንጀሉ እና	መስከረም 25	

www.abyssinialaw.com

	የተለያየ ህጋዊ ሰውነት ያላቸው ስለመሆኑና የሠራዊት አባላት በፋውንዴሽኑ ንብረት ላይ የሚፈጽሟቸው ማንኛውም ወንጀሎች በሀገር መከላከያ ሚኒስቴር ላይ እንደተፈጸሙ ተደርጎ የማይቆጠሩ ስለመሆናቸው፡- • የሀገር መከላከያ ሠራዊት አባላት በመከላከያ ሰራዊት ፋውንዴሽን ንብረት ላይ የሚፈጽማቸው ወንጀሎችን የማየት ስልጣን የመደበኛ ፍ/ቤቶች ሆኖ የፌ/ከ/ፍ/ቤትም ጉዳዩን የማስተናገድ የመጀመሪያ ደረጃ የፍርድ ስልጣን የሚኖረው ስለመሆኑ፡- የአዋጅ ቁጥር. 434/1997 አንቀጽ 7/1/ የአዋጅ ቁጥር. 809/2006 አንቀጽ 28 እና 38 ደንብ ቁ. 179/2002		የፌ.ጠ.0/ህግ	ቀን 2010 ዓ.ም	
36.	• "...ማናቸውም የግል አቤቱታ በቀረበ ጊዜ ይቀጣል.." የሚል አገላለጽ በውስጣቸው የሚገኙ ድንጋጌዎችን በመተላለፍ ወንጀል በተፈጸመ ጊዜ በግል አቤቱታ እንዲያቀርብ ከተፈቀደለት ሰው በቀር በሌላ በማንም ሰው የክስ ጉዳይ ሊንቀሳቀስ የማይችል ስለመሆኑና የግል ከሳሽ የሆነው ሰውም የማመልከቻውን አዘገጃጀት በወ/መ/ስ/ስ/ህ/ቁ. 150-153 መሰረት መምራት የሚኖርበት ስለመሆኑ፣ የወ/ህ/ስ/ስ/ህ/ቁ 150-153 • የወንጀል ህግ አንቀጽ 556/2/ እና 575/2/ሀ/ መሰረት ተደርጎ የቀረበ የወንጀል ክስ በግል ተበዳይ ወይም ህጋዊ ወኪሉ	141978	የፌ.ጠ.ዓ/ህግ እና እዮኤል ተስፋዬ የሺጥላ	መስከረም 24 ቀን 2010 ዓ.ም	

	አማካይነት የሚቀርብ እና በግል አቤት ባይ የቀረበ ክስ በሚመራበት ስነ-ስርዓት የሚመራ ሳይሆን በዓቃቤ ህግ ወይም በመንግስት የሚቀርቡ የወንጀል ክሶች በሚመሩበት ስርዓት የሚስተናገዱ እና በግል ተበዳይ ፍላጎት መሰረት ሊቋረጡ የማይችሉ ወንጀሎች ስለመሆናቸው፣ የወ/ህ/ቁ. 559/2/ እና 575/2/ሀ/፣ በወ/ህ/ሥ/ሥ/ህ/ቁ. 132-135፣ 185፣196፣ 117 94.88 123-131 እና 186-149				
37.	በወንጀል የተከሰሰ ሰው የግል ተበዳይን በመከላከያ ምስክርነት ያቀረበና የግል ተበዳይም ድርጊቱ ያለመፈፀሙን በመግለጽ የምስክርነት ቃል የሰጠ ከሆነ ዓ/ህግ የግል ተበዳይ የምስክርነት ቃል በድለላ ወይም በጥቅም የተገኘ መሆኑን ለማረጋገጥ እስካልቻለ ድረስ ተከሳሽ ክሱን አላስተባበለም ሊባል የማይገባ ስለመሆኑ፡- የወ/መ/ሥ/ሥ/ህግ/ ቁጥር 149 (2)	137545	አቶ አሸብር መለስ እና የፌዴራል ዓቃቤሕግ	መስከረም 30 ቀን 2010 ዓ.ም	
38.	አንድ በወንጀል የተከሰሰ ሰው በመግደል ሙከራ ወንጀል ጥፋተኛ ሊደረግ የሚገባው የወንጀሉ አፈፃፀም ጠቅላላ ሁኔታ እና በተበዳዩ ላይ ከደረሰው ጉዳት አንፃር እውነትም ወንጀሉን ለመፈፀም ሀሳብ የነበረው እና የተፈለገው ውጤት ያልተገኘው ሀሳቡን ለማሳካት የማያስችል ሁኔታ በመፈጠሩ ምክንያት መሆኑን ለማረጋገጥ በሚቻልበት ሁኔታ ስለመሆኑ	127505	አበራ ዋቅጅራ እና የቤ/ጉ/ክልል ፍትህ ቢሮ	*መስከረም 25/2010*	

www.abyssinialaw.com

	የወንጀል ህግ አንቀፅ 555 (1) እና 540፣ 27(1)				
39.	• የወንጀል ተጠያቂነትን ለማረጋገጥ ህጉ መሰረታዊ መስፈርቶች ናቸዉ ብሎ ያስቀመጣቸዉን ሁኔታዎች መሟላት አለመሟላት የማረጋገጥ ጉዳይ በየትኛዉም ደረጃ ያለ ፍ/ቤት ሃላፊነትና ተግባር እንደሆነ • ዓቃቤ ህግ እንደክሱ አቀራረብ ክስ ያቀረበበትን የወንጀል ድንጋጌ ማቋቋሚያ ፍሬ ነገሮችን መሟላት ያለማሟላቱን በስር ፍ/ቤቶች የተረጋገጡትን ፍሬ ነገሮች አግባብነት ካላቸው የህግ ድንጋጌዎች ጋር በማዛመድ ተገቢነቱን የመመርመር ተግባር ፍሬ ነገር የማጣራት፣ የመመርመርና የመመዘን ተግባር ነው ሊባል የማይቻል ስለመሆኑ፣ ኢ.ፌ.ዴ.ሪ ህገ መንግስት አንቀጽ 13/1/፣22/1/፣20/3/ እና ወንጀል ህግ አንቀጽ 2/1/፣23/4/	125722	የአ/ብ/መ የሥነ ምግባርና ፀ.ሙ ኮሚሽን እና እነ አቶነው አባተ ረታ /2ሰዎች/	*ጥቅምት 29 ቀን 2010ዓ.ም*	
40.	በአንድ የወንጀል የማድረግ ሃሳብ ወይም ቸልተኝነት የተፈጸመዉ የወንጀል ድርጊት በሕግ በተጠበቀ አንድ መብት ላይ በሚሆንበት ጊዜ እና ድርጊቶቹ በሙሉ በአንድ ድንጋጌ ስር መሸፈን ከተቻለ፤ ፈጻሚዉ የሚቀጣዉ ድርጊቶቹ በሚሸፈኑበት በአንድ ድንጋጌ ስር እንጂ በሁለት ወይም ከዚያ በላይ በሆኑ ተደራራቢ ወንጀሎች ስላለመሆኑ፡- በወንጀል ሕግ አንቀጽ 61(1)	134549	አቶ አበበ ተፈራ አለሙ እና የፌዴራል ጠቅላይ ዐ/ሕግ	መስከረም 23 ቀን 2010 ዓ.ም	

41.	ተሻሽሎ የቀረበ አንድ የወንጀል ክስ የተከሳሹ መሰረታዊ መብት ላይ የሚኖረዉ አሉታዊ ተጽእኖ ጋር ተመዛዝኖ በስነስርዓት ህጉ የተጠበቀለት የመስማት መብቱን በጥብቅ ተግባራዊ በማድረግ ክሱ እንደገና ተሰምቶ መወሰን ያለበት ስለመሆኑ በወ/መ/ስ/ስ/ህግ ቁ 118፤119/2/ ፤120 እና 121	141677	ያዕቆብ አብዱ እና የደቡብ ክልል አቃቤ ህግ	ህዳር 29 ቀን 2010 ዓ.ም	
42.	የተከሰሰው የዓቃቤህግማስረጃሲሰማበመገኘትየዓቃቤህግናምስክሮችየመጠየቅናየመ መርመርመብቱንበአግባቡከተጠቀመና መከላከያ ማስረጃ በማቅረብ እንዲከላከል ተፈቅዶለት ቀጠሮውን አክብሮ ያልቀረበ በሆነበት አግባብ ፍ/ቤቶች ጉዳዩ በሌለበት የሚታይ አይደለም በማለት የሚሰጡት ውሳኔ አግባብነት የሌለው ስለመሆኑ፡- ፡- የወ/መ/ሥ/ሥ/ህ/ቁ. 161 እና 164 እና የህ/መ አንቀጽ 20/4/	127313	የአ/ብ/ክ/መ/ፍ/ቢሮ እና አቶ አንዱአለም ገናናው	መስከረም 22 ቀን 2010 ዓ.ም	
43.	ምንጩ ያልታወቀ ንብረትና ገንዘብ በማከማቸት የሙስና ወንጀል ፈጽሟል ተብሎ ክስ የቀረበበት ተከሳሽ የማስረዳት ግዴታ ዐቃቤ ሕግ በክሱ ከገለፀውና በማስረጃ ካረጋገጠው ውጭ ተከሳሽ ሌላ ገቢ የሚያገኝበት ስራ ወይም የገቢ ምንጭ ያለው መሆኑን ብቻ ለፍርድ ቤቱ በማሳየት የሚወሰን ሳይሆን፣በዓቃቤ ሕግ ክስና ማስረጃ ከተረጋገጠው ገቢ ውጭ በእጁ እንደተገኘ የተረጋገጠው ገንዘብና	137672	ብርሃነ ሀለፎም ገ/መድህን እና የፌደራል የሥነ ምግባርና ፀረ-ሙስና ኮሚሽን ዓቃቤ ህግ	ህዳር 25 ቀን 2010 ዓ.ም.	

	ሀብት ትክክለኛ ምንጭ ምን እንደሆነ የማስረዳት ግዴታና ኃላፊነት ያለበት ስለመሆኑ፡- የወንጀል ሕግ አንቀጽ 419 /1//ሀ/ እና /ለ/				
44.	• ማንኛውም ሰው አግባብነት ካለው አካል ፍቃድ ባላገኘበት ሁኔታ የተሸከርካሪውን የሞተር፣ የሻንሲ ቁጥር እና መሠል መረጃዎችን የመቀየር ተግባር የፈጸመ ከሆነ አደራጎቱ የተከለከለና በወንጀል ህግ ተጠያቂነትን የሚያስከትል ስለመሆኑ፣ • አንድ ተሸከርካሪ የጉምሩክ ሕግን በመተላለፍ በህገወጥ መንገድ ወደ ሃገር ውስጥ መግባቱ በበቂ ማስረጃ የተረጋገጠ ከሆነ የጉምሩክ አዋጅ በሚደነግገዉ አግባብ መኪናዉ በመንግስት ከመወረስ ሊድን የሚችልበት ሁኔታ ስላለመኖሩ የጉምሩክ አዋጅ ቁጥር 622/2001 104/3/ /ሀ/ ፤ ስለተሸከርካሪዎች መለያ፤መመርመሪያ እና መመዝገቢያ የወጣ አዋጅ ቁጥር 681/2002 አንቀጽ 42/5/ እና 48/2/ /ሐ/	122595	የገ/ጉ/ባለስልጣን ዓ/ህግ እና 1ኛ አቶ ፋሲል ጥላሁን 2ኛ አቶ ካሊድ ሳቢት	መስከረም 30 ቀን 2010 ዓ.ም	
45.	ወንጀል መፈጸሙን ለማጣራትና ምርመራ ለማጠናቀቅ ወሳኝ የሆኑ መረጃዎች በህግ ጥበቃ የሚደረግላቸው እና ያለ ፍርድ ቤት ትእዛዝ ለማግኘት የማይቻል በሆነ ጊዜ ፍ/ቤቶች የሚቀርብላቸውን ጥያቄ በአግባቡ በማጤን ተገቢውን ትእዛዝ መስጠት ያለባቸው ስለመሆኑ የአ.ቁ 592/2000 አንቀጽ 28/4/ /ሠ/ አ.ቁ 720/2004 አንቀጽ 6	139107	የጉለሌ ክ/ከ ፖሊስ መምሪያ እና ተጠሪ የለም	መስከረም 22 ቀን 2010 ዓ.ም	

46.	ተከሳሽ በዋስትና ወረቀት እንዲለቀቅ ጠይቆ የሥር ፍ/ቤት የተከሳሽን የዋስትና መብት ጠብቆ ዓቃቤ ሕግ ባቀረበው ይግባኝ መነሻነት ይግባኝ ሰሚው ፍ/ቤት የሥር ፍ/ቤት የተከሳሽን የዋስትና መብት በመጠበቅ የሰጠውን ውሳኔ በመሻር በሰጠው ውሳኔ ላይ ተከሳሽ ይግባኝ ማቅረብ የሚችል ስለመሆኑ፡- የወ/መ/ሥ/ሥ/ሕ/ቁ 75/2	146727	አመልካች፡- አቶ አክሊሉ አፈወርቅ ተጠሪ፡- የፌዴራል ጠቅላይ ዓቃቤሕ	ጥቅምት 20 ቀን 2010 ዓ.ም	
47.	ሀሰተኛ የውርስ አጣሪ ሪፖርት ለፍ/ቤት እንዲቀርብና በዚሁ መሰረት ውሳኔ እንዲሰጥ የማድረግ ተግባር በሀሰት ሰነድ የመገልገል ወንጀል ድንጋጌ የሚሸፈን ስለመሆኑ፡- የወንጀል ህግ ቁጥር 378	123042	ወ/ሮ ሰርካለም ሙሉጌታ እና የት/ብ/ክ/መ/ ዐ/ህ	መስከረም 25 ቀን 2010 ዓ.ም	
48.	• ማንኛዉም ሰዉ እያወቀ ወይም ማወቅ ሲገባዉ የጉምሩክ ሕጎችን በመተላለፍ የተከለከሉ የጉምሩክ ሥነ-ሥርኣት ያልተፈጸመባቸዉ ዕቃዎችን በድብቅ ወይም ከሕጋዊ መተላለፊያ መስመር ዉጪ ከሀገር ለማስወጣት ሙከራ አድርጓል በሚያስብል ደረጃ ላይ ባልደተደረሰበትና ይህን የሚያረጋግጥ ነገር በሌለበት የኮንትሮባንድ ወንጀል ፈፅሟል ብሎ መክሰስ ተገቢ ስላለመሆኑ የጉምሩክ አዋጅ ቁጥር 859/06 አንቀጽ 2(8) ፤2(44)፤ 168(1 እና 2)	132676	የኢትዮጵያ ገቢዎችና ጉምሩክ ባለስልጣን ዐ/ሕግ እና እነአቶ ጌቱ ሰይፉ (8 ሰዎች)	መስከረም 25 ቀን 2010 ዓ.ም	

www.abyssinialaw.com

49.	በትምህርት ደረጃው ከፍተኛ የሆነና በባህሪው ለህብረተሰብ አርአያ ሊሆን የሚገቡ ሰዎች ፍፁም ነውረኛ በሆነና ጨካኝነት በተሞላበት ሁኔታ የፈፀሙት ከባድ የወንጀል ድርጊት የወንጀል አፈጻጸሙን ከባድነት እና የወንጀለኛውን አደገኛነት የሚያሳይ በሆነ ጊዜ ወንጀለኛው ላይ የቀረበ የቀደመ የወንጀል ሪከርድ ያለመኖር ወንጀለኛው ጥሩ ፀባይ ወይም መልካም ፀባይ ያለው ነው የሚል ግምት ለመውሰድ የማያበቃ ስለመሆኑ፣ -የወ/ህ/ቁ. 184/1/ሀ/ እና ለ ቁ. 539 ቁ. 671/1/0/ የፌ/ጠ/ፍ/ቤት የቅጣት አወሳሰን መመሪያ ቁ. 2/2006 የኢ.ፌ.ዲ.ሪፐብሊክ ሕገ መንግስት በአንቀጽ 15እና የወ/ህ/ቁ. 117	135787	አበባየሁ ሳሙኤል እና የኦሮሚያ ፍትህ ቢሮ ዐቃቤ ህግ	መስከረም 24 ቀን 2010 ዓ.ም	
50.	• በወንጀል ህግ አንቀጽ 620/3/ ስር የጥፋተኝነት ውሳኔ ለመስጠት በግል ተበዳይ ላይ ከባድ የአካል ወይም የአይምሮ ጉዳት ወይም ሞት የደረሰ መሆኑ ሊረጋገጥ የሚገባ ስለመሆኑ እና አንድ የወንጀል ክስ የወ/ህ/አንቀጽ ቁጥር 620/2/መ/ መሰረት በማድረግ በቀረበበት ሁኔታ ፍ/ቤቶች የጥፋተኝነት ውሳኔ ሲሰጡ የክስ መሰረት የሆነውን አንቀጽ ወደ አንቀጽ ቁጥር 620/3 በመቀየር ውሳኔ ለመስጠት የማይችሉ ስለመሆኑ፣ • የወ/ህ/ቁ. 620/2/ መ፣ 620/3/ እና የወ/ስ/ስ/ህ/ቁ. 113/2/ የወንጀል አፈጻጸሙ አፀያፊነት ከወንጀል ፈጻሚው ድርጊት	137262	እነ ሀይላይ ወ/ገብርኤል እና የት/ብ/ክ/መ/ፍትህ ዐ/ህግ	መስከረም 26 ቀን 2010 ዓ.ም	

	ከተረጋገጠና በቅጣት አወሳሰን መመሪያው በወጣው ደረጃ መሰረት ቅጣቱ ቢወሰን የወንጀል ህጉን የቅጣት አላማና ግብ የሚያሳካ የማይሆንበት ሁኔታ ሲኖር ቅጣቱን ከቅጣት አወሳሰን መመሪያ ውጪ መወሰን የሚቻል ስለመሆኑ፣ የወ/ህ/ቅ/አ/መ/ቁ.2/2006 27/1/ እና 4/9/ የወ/ህ/ቁ. 539/1/2//ሀ/፣ የወ/ህ ቁ. 82				
አሠሪና ሠራተኛ					
51.	አንድ ድርጅት በመክሰር ወይም በሌላ ምክንያት ለዘለቄታው መዘጋት ሠራተኞችን የሥራ ውልን ያለ ምንም ቅድመ ሁኔታ ለማቋረጥ የሚያስችል ሲሆን መረጋገጥ ያለበት መሰረታዊው ነጥብ የአሰሪው ድርጅት ለዘለቄታው መዘጋት ስለመሆኑ አዋጅ ቁጥር 377/96 አንቀፅ 24(4)	143334	ዋኢል አብዱጌት አብዱላዚዝ ፕላስቲክ ፋብሪካ እና እነ አበራ አመዩ (8 ሰዎች)	ጥቅምት 20 ቀን 2010 ዓ.ም	
52.	የሙከራ ጊዜ ቅጥር ሲፈጸም ሰራተኛው በግልጽ እንዲያውቀው ሳይደረግና ስምምነት ሲደረግም በጽሁፍ ተደርጎ በሁለት ምስክሮች ባልተረጋገጠበት አሰሪው ሠራተኛው ለተቀጠረበት የሥራ መደብ ተስማሚ ሆኖ አልተገኘም በሚል የቅጥር ውሉን ያለምንም ማስጠንቀቂያ ለማቋረጥ በህጉ መብት ያልተሰጠው ስለመሆኑ፣ የአ/ቁ. 377/96 አንቀጽ 1/1/ /2/ እና /3/	126667	ኤልያስ ባርና ሬስቶራንት እና እነ ወ/ሮ ምርትነሽ አጥናፉ	መስከረም 26 ቀን 2010 ዓ.ም	

53.	• አንድ ሠራተኛ የፕሮቪደንት ፈንድ ወይም የጡረታ መብት ተጠቃሚ ከሆነ አሰሪው የስራ ስንብት ክፍያ በተደራቢነት የመክፈል ግዴታ የሌለበት ሲሆን በራሱ ፍላጎት እና ፈቃደኝነት የስራ ስንብት ክፍያን በተደራቢነት እንዳይከፍል ክልከላ የሚያደርግ ስላለመሆኑ፡- አዋጅ ቁጥር 494/1998 አንቀጽ 2 (ሰ)	151474	ቦሰት የሕጻናትና ቤተሰብ በጎ አድራጎት ድርጅት እና ወ/ሮ ዓለም ሽመልስ ቀረቡ	መጋቢት 14 ቀን 2010ዓ.ም.	
54.	አንድ ሠራተኛ መደበኛ የጡረታ ዕድሜው ደርሶ የመብቱ ተጠቃሚ መሆኑ በተረጋገጠበት አግባብ ለጡረታ መብት ላልተያዘለት ጊዜ የሥራ ስንብት ካሳ ሊከፈለኝ ይገባል በማለት የሚያቀርበው ጥያቄ የህግ መሰረት የሌለው ስለመሆኑ፡- የአሠሪና ሠራተኛ ጉዳይ አዋጅ አዋጅ ቁጥር 377/96 አንቀጽ 39፤ 43 (4)ፈ አዋጅ ቁጥር 494/98 አንቀጽ 2/2/ሰ/ እና /ሸ/፤	*132280*	እነ አቶ አስቻለው አስማማው (2 ሰዎች) እና የደቡብ ሥራዎች ኮንስትራክሽን ድርጅት	መስከረም 26 ቀን 2010 ዓ.ም	
55.	ሠራተኛ በህይወቱ ላይ አደጋ ሊደርስበት በሚችል አኳኋን እንዲሰራ ማድረግ ህገወጥ ድርጊት ስለመሆኑና ሠራተኛው ያለማስጠንቀቂያ ውል እንዲያቋርጥ በቂ ምክንያት ስለመሆኑ፣ የአ/ቁ. 14/ሠ/ እና አንቀጽ 32/1/ለ	136571	እድገት ተስፋ ሁለገብ ሀ/የተ/የህ/ ስራ ማህበር እና እነ አቦዬ ለሜሳ	መስከረም 27 ቀን 2010 ዓ.ም	
56.	ለአንድ ሠራተኛ ማስጠንቀቂያ መፃፍ ብቻውን "የስራ መሪ" የማያስብልና ጉዳዩ በስራ ክርክር ችሎት ሊታይ አይችልም የሚባልበት አግባብ የሌለ ስለመሆኑ፡-	140677	አቶ ብርሃነ ጌቱ እና ብሔራዊ ትምባሆ ድርጅት	ህዳር 22 ቀን 2010 ዓ.ም	

	አሠሪና ሠራተኛ አዋጅ ቁ. 377/96 3/2/ /ሐ/ ስ እና ማሻሻያ አዋጅ ቁጥር 494/98 አንቀጽ 2/1/ /ሐ/		አ/ማ ሰራተኛ ማሕበር		
57.	በአዋጅ ቁ 515/1999 መሰረት በህመም ምክንያት ለ8 ወራት ፍቃድ ሊሰጠው የሚገባ ሰራተኛ የ8 ወር ጊዜው ከመጠናቀቁ በፊት በህመም ምክንያት ወደ ስራ ለመመለስ ያልቻለ እንደሆነ የስራ ውሉ ሊቋረጥ የሚገባ ስለመሆኑ፣ አዋጅ/ቁ 515/1999 አንቀጽ 79/1ለ፤/አንቀጽ 42/2/፣/3/ እና/5/	140461	አቶ ንጉሴ ዘርይሁን እና የኢ/መን/ ባለስልጣን	መስከረም 29 ቀን 2010 ዓ.ም	
58.	ሠራተኞችበሙሉእውቀታቸውናብቃታቸውሰርተውእኩልየምርትጥራ ትናመጠንያመርታሉተብሎየማይገመት ስለመሆኑና የአንደኛውሠራተኛያመረተውምርትመጠንናጥራት ብቻ ለሌላው ሠራተኛከአቅምበታችሰርቷልለማለትበቂመሰፈርትሆኖ ሊወሰድ የማይገባ ስለመሆኑ፡-	150947	ሚሮና ኢንዳስትሪ ኃ/የተ/የግ/ማ እና እነ ጫልቱ ዓለሙ (4 ሰዎች)	መጋቢት12 ቀን 2010 ዓ/ም	
የንግድ ሕግ					
59.	በአክሲዮን ዝውውር ማመልከቻ ሰነድ ላይ የአክስዮን ማህበሩ ማህተም ማረፉ አልያም ዝውውሩ ፀድቋል ወይም ተመዝግቧል የሚል ምልክት መደረጉ ብቻውን በንግድ ህግ ስር በአዛዥ ሁኔታ የተቀመጠውን በባለአክሲዮኖች መዝገብ የመመዝገብ ግዴታን የማይተካ ወይም ቀሪ የማያደርግ ስለመሆኑ	139385	ወ/ሮ መዋዕል ተኩዕ መርሻ እና አንበሳ ኢንተርናሽናል ባንክ	መጋቢት 12/2010	

	የንግድ ህግ 331 (1) እና 341 (2)				
60.	• .የአክሲዮን ማህበር ህልውና ከተቀጣሪዎች እና በአጠቃላይ ከሚኖሩ ተያያዥ እንቀውስቃሴዎች ጋር ጭምር በአንድም ሆነ በሌላ አግባብ ግንኙነት የሚኖረው በመሆኑ የማህበር መፍረስ አለመፍረስ አከራካሪ ሆኖ በቀረበ ጊዜ ማህበሩ እንዲፈርስ ሊወሰን የሚገባው ተከሰተ የተባለው ችግር ማህበሩን እንዲፈርስ በመወሰን ካልሆነ በሰተቀር በሌላ የህግ አግባብ መፍታት ወይም ማስወገድ እንደማይቻል ሲረጋገጥ ስለመሆኑ፣ • .የማህበር የዳይሬክተሮች ቦርድም .ሆነ የማህበሩ ጠቅላላ ጉባኤ ስብሰባ አንድ ማህብር ከተቋቋመ ጀምሮ ተደርጎ አያውቅም በሚል ምክንያት ብቻ አንድ ማህበር እንዲፈርስ ሊወሰን የማይገባ ስለመሆኑና በንግድ ህጉ መሠረት እንደበቂ ምክንያት ሊወሰድ የማይችል ስለመሆኑ፣ የንግድ ህግ 217 እና 218፣ 495/1/ እና /3/	127352	እነ አቶ ታደሰ አይችሉህም /4 ሰዎች/ እና አቶ ዘውዴ ታደሰ	መስከረም 22 ቀን 2010 ዓ.ም.	
61.	አንድ ሰው የትራንስፖርት ክፍያ ከፍሎ በመኪና ሲጓዝ በነበረበት ወቅት የአካል ጉዳት ቢደርስበት የንግድ ህጉን መሠረት ያደረገና በውል ላይ የተመሰረተ ግንኙነት በተጎጂው እና በአጓዡ መካከል ተመስርቷል ማለት ስለሚቻልበት ሁኔታና አጓዡ ለመንገደኛው ኃላፊነት ያለበት በመሆኑ ኃላፊነቱ ሊታይ የሚገባው በንግድ ህጉ ስለ አጓዥ እና ተጓዥ በተደነገገው ድንጋጌ መሠረት መሰረት	136030	ወ/ሮ ምስራ መሐመድ እና እነ አቶ አብደላ አሜ (2 ሰዎች)	ህዳር 20 2010 ዓ.ም	

www.abyssinialaw.com

	ስለመሆኑ፡- የንግድ ሕግ ቁጥር 561፣ 595 ፣596 ፣ 597 እና 599				
ከውል ውጪ ኃላፊነት					
62.	ከህግ አግባብ ውጪ ገንዘብ እንዲከፈል መደረጉን ተከትሎ የተሰጠ የወንጀል ጥፋተኝነት ውሳኔን መሰረት በማድረግ ገንዘብ ያለአግባብ እንዲከፈል ያደረገውን አካል ከውል ውጪ ኃላፊነት የተደነገገውን መሰረት በማድረግ ያላግባብ እንዲከፈል የተደረገው ገንዘብ እንዲመለስ ለመጠየቅ የሚቻል ስለመሆኑ፡- የፍ/ብ/ህ/ቁ 2035	131804	የሰሜን ወሎ ዞን የቆቦ ጊራና ሸለቆ ልማት ፕሮግራም እና እነ አቶ አድነው አባተ (3 ሰዎች)	መጋቢት 25/2010	
63.	በተጎጂ ላይ ከደረሰ የሞት አደጋ የተነሳ በራሳቸው ስም ሆነው በመተዳደሪያ ረገድ ለሚደርስባቸው ጉዳት ካሳ ለመጠየቅ የሚችሉት፤ የተጎጂ ባል ወይም ሚስት፤ ወይም ወላጆቹና ልጆቹ ብቻ እንጂ ወንድም ወይም እህት መጠየቅ ስላለመቻላቸው፡- የፍ/ብ/ህ/ቁ.2095/1/	134240	አቶ ፍቃዱ በለጠ እና እነ ወ/ሮ አለሚቱ አድራሮ(4 ሰዎች)	መስከረም 25 ቀን 2010 ዓ.ም	
64.	የባንኮችን መልካም ስም፣ የአገልግሎት ብቃት፤ ታማኝነት እና የሥራ እንቅስቃሴን ሌሎች ሰዎች እንዲጠራጠሩ የሚያደርግ ተግባር መፈጸም የፍትሐብሄር ተጠያቂነትን የሚያስከትል ስለመሆኑ፣ የፍ/ህ/ቁ. 2109 የፍ/ብ/ህ/ቁ. 2102	137918	የድሬደዋ አስተዳደር ውሃና ፍሳሽ ባለስልጣን እና የዳሽን ባንክ አክሲዮን ማህበር	መስከረም 30 ቀን 2010 ዓ.ም	

65.	የመንግስት ተቋማት ሠራተኞቻቸውን የመቆጣጠር እና የመከታተል ግዴታቸውን ሳይፈጽሙ ቀርተው በተገልጋዮች ላይ ጉዳት በደረሰ ጊዜ ጉዳዩ አይመለከተንም በማለት የሚያቀርቡት ክርክር ተቀባይነት የሌለው ስለመሆኑ፡- የፍትሐብሔር ሕግ ቁጥር 2126 (2) እና 2127 (1)	137589	በደሴ ከተማ የአራዳ ክፍከተማ ገቢዎች ፅ/ቤት እና እነወ/ሮ ዘይነባ ሰይድ(2ሰዎች)	ህዳር 28 ቀን 2010 ዓ.ም.	
66.	በግጭት ምክንያት ጉዳት የደረሰበት መኪና በወቅቱ ተጠግኖ ወደ ስራ ቢመለስ በአደጋው ምክንያት የተቋረጠን የገቢ መጠን ለመቀነስ ወይም ለማቅለል በቅን ልቦናና በማስተዋል የተደረገ እንቅስቃሴ ከሌለ በደረሰ ጉዳት መጠን በሙሉ ካሳ ሊጠየቅ ስላለመቻሉ፡- በፍ/ብ/ህ/ቁ.2098 /1/፤2097(2)	132017	እነ አቶ ማቲያስ ወልደየስ (2 ሰዎች) ተጠሪ፡- አቶ መላኩ መኬ ማዶ	መስከረም 24 ቀን 2010 ዓ.ም	
67.	• አንድ ሰው በራሱ በኩል ምንም የገባው ግዴታ ባይኖርም በራሱ ጥፋት በሌላው ሰው ላይ ጉዳትን ካደረሰ ኃላፊነት ያለበት ስለመሆኑ እና ማንም ሰው ከራሱ ጥፋት የተነሳ በሌላ ሰው ላይ ጉዳት ካደረሰ ላደረገው ጉዳት ኪሳራ መክፈል ያለበት ስለመሆኑ •የፌዴራል ፖሊስ አባላት አግባብነት ባለው ሕግ እና ደንብ መሰረት ተሽከርካሪዎችን የማስቆም እና የመፈተሽ ስልጣን እና ኃላፊነት ያላቸው ቢሆንም ይህንን ኃላፊነት በሚወጡበት ጊዜ በፍትሐብሔር ሕግ ቁጥር 2031 (1) ስር የተመለከተውንና የሙያ ስራው የሚመራበትን ደንብ ማክበር የሚጠበቅባቸው ስለመሆኑ	142630	እነ ሳጅን ግርማ መርጋ (3 ሰዎች) እና ወ/ሮ ደህቦ መሐመድ	ሚያዚያ 11 ቀን 2010 ዓ.ም.	

www.abyssinialaw.com

	ፍትሐብሔር ሕግ ቁጥር 2031 (1)፣ 2027 (1) እና 2028				
ቤተሠብ					
68.	ኑዛዜ ጥብቅ የሆነ፣ የግል ጠባይ ያለው እና በሟች ብቻ የሚፈፀም በመሆኑ ብዙ ሰዎችን አንድ በሆነ ፅሁፍ በጋራ ማናዘዝ የማይቻል እና ኑዛዜውን ፈራሽ የሚያደርግ ስለመሆኑ፡- የፍ/ብ/ህ/ቁ 857፣858 እና 880	134836	አቶ አባተ ሀይሉ እና አቶ አስረስ ረታ (4 ሰዎች)	መስከረም 25 ቀን 2010 ዓ.ም	
69.	• ባል እና ሚስት በጋራ ሲጠቀሙበት የነበረ መሬት ጋብቻው በአንደኛው ተጋቢ ሞት የተቋረጠ ቢሆንም ሌላኛው ተጋቢ በሌላ ህጋዊ ምክንያት መብቱ እስካልተቋረጠ ድረስ ይዞታው በስሙ ተመዝግቦ ደብተር ለማግኘት እና በይዞታው ለመጠቀም የሚችል ስለመሆኑ፣ • ሴቶች መሬትን በመጠቀም፣በማስተላለፍ፣በማስተዳደርና በመቆጣጠር ረገድ ከወንዶች ጋር እኩል መብት ያላቸዉ ስለመሆኑ የኢ.ፌ.ድ.ሪ ሕ/መ አንቀጽ 35/7/፣ የኦሮሚያ የገጠር መሬት አዋጅ ቁ. 130/99 አንቀጽ 6/3/ እና ደንብ ቁጥር 151/2005 አንቀጽ 15	138286	እነ ጫሉሜ ሙለታ እና ጫለሽ ቁልበሻ	መስከረም 23 ቀን 2010 ዓ.ም	
70.	በነባር ይዞታ ላይ ያረፈ ንብረት በውርስ የሚተላለፍ እንደሆነ ወደ ሊዝ ስሪት ማስገባት የማይችል እና ለጉዳዩ የሊዝ አዋጅ ቁጥር 721/2004 ተፈጻሚነት የሌለው ስለመሆኑ፡-	131677	አመልካች፡-.ወ/ሮጌጤካሳ ወራሾች ተጠሪ፡- .የኮልፌቀራኒዮክ/ከተማመሬትና	ጥቅምት 28 ቀን 2010 ዓ.ም	

			አስተዳደርጽ/ቤት		
71.	በጋብቻ በተሳሰሩ ባልና ሚስት መካከል ከአንዱ ጋር የውል ግዴታ የገባ ሰው በዋናው ክርክር ሁለቱን አጣምሮ ሊከስ የሚችልበት አግባብ የሌለ ስለመሆኑ እንዲሁም ተዋዋይ በሆነው ተጋቢ ላይ የተሰጠ ውሳኔ የተጋቢዎች የጋራ እዳ ነው ወይስ የተወሰነበት ተጋቢ የግል እዳ ነው የሚለው ክርክር ሊነሳ የሚችለው በአፈጻጸም ወቅት እንጂ ሌላኛው ተጋቢ ሊከሰስም ሆነ ሊፈረድበት ስላለመቻሉ፡-	132518	እነ ተኽሉ አስፍሃ(6 ሰዎች) እና እነ አቶ ስብሃቱ ገ/መስቀል(2 ሰዎች)	መስከረም 22 ቀን 2010 ዓ.ም	
72.	የባልና ሚስት ንብረት ክፍፍልን በተመለከተ ለአፈፃፀም የቀረበ አከራካሪ የሆነ ቤት ሊካፈልም ሆነ ሊሸጥ የማይችል ሲሆን ሊካፈል የሚችለው በፕሮፖርሽን / በተነጻጻሪ ካርታ / ነው በማለት ባለሙያ አስተያየት በተሰጠበት ሁኔታ በዚሁ አግባብ ክፍፍሉ ሲደረግ የበለጠ ይዞታ የደረሰው ወገን ለሌላው ወገን ግምቱን እንዲከፍል በማድረግ መፈፀም የሚገባው እንጂ በፍርዱ በተቀመጠው ሌላ አማራጭ መሠረት ክፍፍሉ እንዲፈጸም ማድረግ የማይገባ ስለመሆኑ፡- የተሻሻለው የፌዴራል የቤተሰብ ሕግ አንቀጽ 91(1)እና(2)	141527	አቶ እለፋቸው ታምሩ እና ወ/ሮ እመቤት ተሾመ	ሕዳር 28 ቀን 2010 ዓ.ም	
73.	አንድ የንግድ ቤት በኪራይ የተሰጠው በትዳር ግንኙነት ወይም በጋብቻ ውስጥ መሆኑ እስከተረጋገጠ ድረስ የንግድ ፈቃድ የተሰጠው ከትዳር ግንኙነት በፊት መሆኑ ብቻ የንግድ ሱቅ ከጋብቻ በፊት የተገኘ የግል ንብረት ነው ለማለት የማያስችል ስለመሆኑ፣	136872	ህንጻ እስጢፋኖስ ሀይሉ እና ወ/ሮ ሽቱ ቦንገን	መስከረም 21 ቀን 2010 ዓ.ም	

74.	ጋብቻ ሳይፈጸም እንደባልና ሚስት አብሮ የመኖር ግንኙነትን ለማስረዳት የቀረበ ማስረጃ ግንኙነቱን የማሳየት ብቃት ያለው መሆኑ ከተረጋገጠ የግንኙነቱን ያለመኖር በማንሳት የሚከራከረው ሌላኛው ወገን በህግ ጥበቃ ሊደረግለት የሚገባ ግንኙነት ስላለመኖሩና ንብረቶችም የግል ስለመሆናቸው የማስረዳት ግዴታ ያለበት ስለመሆኑ፣ አዋጅ ቁ. 75/1995 117/4/ እና 114 እና 97 አንቀጽ 109፣110፣113 እና 117	126411	አቶ ተስፋጊዮርጊስ አዳነ እና ወ/ሮ አሰፋ ግርማ	መስከረም 25 ቀን 2010 ዓ.ም	
75.	በፍርድ ቤት ቀርቦ የፀደቀ ወይም ተቀባይነት ያገኘ የጉዲፈቻ ውልን መሰረት በማድረግ ወራሽነትን ያረጋገጠ ወገን የውርስ ንብረት ድርሻን ለማግኘት ያቀረበው ጥያቄ ቀድሞ በጉዲፈቻ ውል የፀደቀበት ውሳኔ መብቱ ተነካ በሚል ወገን በቀረበ መቃወሚያ መሰረት እንዲፈርስ እንዲሻር ባልተደረገበት የውርስ ድርሻ ክፍያ ጥያቄው ውድቅ ማድረግ ህግን መሰረት ያላደረገ ስለመሆኑ የኦሮሚያ ብ/ክ/መ/ ቤተሰብ ህግ አዋጅ ቁጥር 69/1995 በአዋጅ ቁጥር 83/96 እንደተሻሻለ አንቀጽ 202. የፍ/ብ/ስ/ስ/ቁ. 41፣358	137853	በለጠ ነጋሽ እና እጅጋየሁ ላቀው	መስከረም 25 ቀን 2010 ዓ.ም	
76.	በውርስ የተላለፈን የመንግስት ንግድ ቤት የማከራየት መብትን ከወራሾች መካከል አንዱ ያለ ከተማ አስተዳደሩ እውቅና ያከራየ እንደሆነ ፤ የተከራይነት መብት የሚቋረጠው ያከራየው ወራሽን በተመለከተ ብቻ እንጂ ሌሎች እሱ በሞግዚትነት	133736	እነ አቶ መዚድ ተስፋዬ (2 ሰዎች) እና ወ/ሮ ዘይነባ ለካ	ታህሳስ 26 2010 ዓ.ም	

www.abyssinialaw.com

	የሚያስተዳድራቸው ወራሾች የመከራየት መብታቸው የሚቀጥል ስለመሆኑና ፤አከራዩ ሞግዚታቸው ባከራያቸው ወገኖች ላይ በንግድ ቤት የኪራይ ውል መነሻነት ክስ ለማቅረብ የሚያበቃ መብትና ጥቅም ያላቸው ስለመሆኑ፡-				
77.	የውርስ ሰርተፊኬት አንድ ሰው የራሱን ወራሽነት ለማስረዳት የሚወስደው ማስረጃ እንጂ ሌሎች ወራሾች አለመኖራቸውን የሚያሳይ ሰነድ ስላለመሆኑ፣ እና በግራ ቀኙ የሟች ወራሾች መሆናቸው በማረጋገጥ ፍርድ ቤቶች የሰጡት ውሳኔ ከማስረጃነት በዘለለ የፍ/ብ/ስ/ስ/ህግ በሚያዘው መሰረት ከሌሎች ሰዎች ክርክር ተደርጎበት ውሳኔ ያገኘና በፍርድ ያለቀ መቃወሚያ የማይቀርብበት ተደርጎ ሊወሰድ የማይገባ ስለመሆኑ፡- ፍ/ህ/ቁ. 996/1/ እና ተከታዬቹ	130284	እነ አቶ ክንፈ ሐጎስ /3ሰዎች/ እና ወ/ሮ ሃና ሐጎስ	ጥቅምት 30 ቀን 20010 ዓ.ም	
78.	በኦሮሚያ የቤተሰብ ህግ ጋብቻ በፍቺም ሆነ በሞት ምክንያት ሲፈርስ ንብረት የሚጣራበት አግባብ በውል ወይም በስምምነት ተለይቶ ባልተቀመጠበት ሁኔታ የባልና ሚስት ሀብት የሚጣራው በቤተሰብ ህጉ አንቀጽ 113 እና ተከታዮቹ ድንጋጌዎች መሰረት ስለመሆኑ፡- ኦሮሚያ የቤተሰብ ህግ አዋጅ ቁጥር 69/95 በአዋጅ ቁጥር 83/96 እንደተሻሻለው አንቀጽ 93	137869	ወ/ሮ ቦንሲቱ ዱፌራ - እና ወ/ሮ ታምሪ ረጋሳ	ጥቅምት 22 ቀን 2010 ዓ/ም	
79.	የጉዳት ካሳ ጥያቄ ከጋብቻ ፍቺ ጋር ተያይዞ የቀረበ በሆነበት እና	135902	ወ/ሮ መስከረም ጫካ-	መስከረም 22	

www.abyssinialaw.com

	ጉዳቱም የደረሰው ከፍቺው ጋር ተያያዞ መሆኑ በተረጋገጠበት ሁኔታ ጥያቄው የባልና ሚስት ፍቺን ተከትሎ ከሚነሳ የንብረት ክፍፍል ጥያቄ ጋር በአንድ ላይ ሊስተናገድ አይችልም በሚል የሚሰጥ ውሳኔ ተገቢነት የሌለው ስለመሆኑ፡- የተሻሻለው የቤተሰብ ህግ አንቀጽ 84		እና አቶ አክሊሉ ሽፈራው (2 ሰዎች)	ቀን 2010 ዓ.ም	
ግብር					
80.	ከቀረጥ ነጻ መብትን በመጠቀም ወደ ሀገር የገባን እቃ ለመሸጥ ወይም ወደ ሌላ ለማስተላለፍ ከተፈለገ ቀድሞ ቀረጡን በመክፈል ነጻ ማድረግ የሚገባ ስለመሆኑ፡- አዋጅ/ቁ 859/2006 አንቀጽ 30(1)	138837	አመልካች፡- እነ አቶ ብሩክ ገ/ሥላሴ (2 ሰዎች)ቀረቡ ተጠሪ፡-አቶ ዳዊት ተሰማ ቡታ	ጥር 23 ቀን 2010	
81.	አንድኩባንያበደረሰበትችግርምክንያትከገበያእንዳይወጣእናተወዳዳሪመሆንእንዲችልተሰጥቶትየነበረውየኪሣራማሸጋገርመብት፤ በቀጥታ ወይም ቀጥተኛ ባልሆነ መንገድ የተለወጠ ሆኖ በተገኘ ጊዜ ኩባንያው አስቀድሞ ከነበረበት ኪሣራ ወጥቶ በተጨባጭ ያደገ መሆኑ የሚገመት ከሆነ በዚያው የግብር ዘመንም ሆነ ቀደም ባሉት የግብር ዓመታት የደረሰበትን ኪሣራ በሚመለከት አስቀድሞ ተሰጥቶት የነበረው ኪሣራ የማካካስ መብት የሚቋረጥ ስለመሆኑ፡-አዋጅ ቁጥር 286/94 አንቀጽ 28(1)(2)	131900	አመልካች፡- የኢትዮጲያ ገቢዎች እና ጉምሩክ ባለሥልጣን እና ተጠሪ፡- የኢትዮጲያ ቅመማቅመም ፋብሪካ ሀላፊነቱ የተወሰነ የግል ማሕበር	ጥቅምት 22/2010 ዓ.ም	
82.	አንድ ግብር ከፋይ ለንግድ ስራው ዋስትና ለመስጠትና እንቅስቃሴውን ለማስቀጠል የተደረጉ ወጪዎች ተቀናሽ	139334	የኢ/ገ/ጉ/ባለስልጣን እና	ህዳር 29 ቀን 2010 ዓ.ም.	

	እንዲደረግለት ለንግድ ስራው ያወጣውን ወጪ ማስረዳት የሚችለው በሚያቀርበው በስሙ ወጪ በሆነ ህጋዊና ተቀባይነት ያለው ደረሰኝ ስለመሆኑ፤- የገቢ ግብር አዋጅ ቁጥር 286/1994 አንቀፅ 20 የተጨማሪ እሴት ታክስ አዋጅ ቁጥር 285/1994 አንቀፅ 22(2) ፤ደረሰኝ አያያዝና አጠቃቀም መመሪያ ቁጥር 28/2001 አንቀፅ 4(1)		ሻንዶንግ ሃይወይ ኢንጂነሪንግ		
	አፈፃፀም				
83.	በሀራጅ አካሄድና ሽያጭ ስርዓት ተገቢ ያልሆነ ድርጊት፣ ማጭበርበር ወይም ማታለል መኖሩ በማስረጃ ከተረጋገጠ ጨረታውን ለማፍረስ በቂ ምክንያት ስለመሆኑ፣ የፍ/ስ/ስ/ህ/ቁ. 445	136092	ሙሉአለም ግዛው ወልዴ እና እነ ዙፋን ዘለቀ /2ሰዎች /	መስከረም 22 ቀን 2010 ዓ.ም	
84.	በአፈፃፀም ሂደት ንብረቴ አላግባብ ተሸጠ ወይም መብቴ ተጎዳ የሚል ሰው ፤ አቤቱታውን አፈፃፀሙን ለያዘው ፍርድ ቤት ወይም አፈፃፀሙን የያዘው ፍርድ ቤት ስህተት የፈፀመ ነው በማለት በይግባኝ እንዲታረም ማድረግ እንጂ የአፈፃፀሙ መዝገብ ከተዘጋ እና አመታት ካለፉ በኃላ መብቴ ይከበረልኝ በማለት አዲስ ክስ ማቅረብ የማይችል ስለመሆኑ፤ በፍ/ሥ/ሥ/ሕ/ቁ 404 እና 231(1) (ሀ)	131084	አቶ ጌታቸው ይርገቡስ እና እነ በላይ ናማጋ (3 ሰዎች)	131084	
85.	ተገቢ ያልሆነ የንግድ ውድድር ተፈጽሟል የሚል ክስ ለፌደራል	128035	ምስኪ ኢንዱስትሪዎች	ጥቅምት 22 ቀን	

	የንግድ ውድድርና የሸማቾች ጥበቃ ባለስልጣን የዳኝነት ችሎት ማቅረብና አስተዳደራዊ እርምጃና ቅጣት እንዲጣል የማድረግ ስልጣን ያለው የባለስልጣኑ ዓቃቤ ህግ ስለመሆኑ፣ አዋጅ ቁ. 813/2006 አንቀጽ 37/1		ኃ/የተ/የግ/ማህበር እና ቤካስ ኬሚካልስ ሀ/የተ/የግ/ማህበር	2010 ዓ.ም	
ልዩልዩ					
86.	ተገቢ ያልሆነ የንግድ ውድድር ተፈጽሟል የሚል ክስ ለፌደራል የንግድ ውድድርና የሸማቾች ጥበቃ ባለስልጣን የዳኝነት ችሎት ማቅረብና አስተዳደራዊ እርምጃና ቅጣት እንዲጣል የማድረግ ስልጣን ያለው የባለስልጣኑ ዓቃቤ ህግ ስለመሆኑ፣ አዋጅ ቁ. 813/2006 አንቀጽ 37/1	128035	ምስኪ ኢንዱስትሪዎች ኃ/የተ/የግ/ማህበር እና ቤካስ ኬሚካልስ ሀ/የተ/የግ/ማህበር	ጥቅምት 22 ቀን 2010 ዓ.ም	
87.	ገንዘብ የተከፈለ መሆኑን የሚገልጽ ሰነድ ወይም ደብዳቤ ሰነዱን ባዘጋጀዉ ወይም ደብዳቤዉን በፃፈዉ ሰዉ ላይ ማስረጃ የሚሆን ስለመሆኑ፡- ፍ/ሕ /ቁ 2018(1)	136245	አመልካች፡- በደሌ ቢራ አ/ማህበር ነ/ፈጅ ወንድወሰን ክፍሉ ቀረቡ ተጠሪ፡- አቶ ገብረመዲህን ገ/ሕይወት አልቀረቡም	ጥር 23 ቀን 2010	
88.	የማይንቀሳቀስ ንብረት መያዥያ በማናቸዉም አይነት ሰነድ ላይ የተመሰረተ ሲሆን ከተጻፈበት ቀን አንስቶ የማይንቀሳቀሰዉ ንብረት በሚገኝበት ሀገር ባለዉ በማይንቀሳቀስ ርስት መዝገብ ካልተፃፈ በቀር ማንኛውንም አይነት ውጤት የማያስገኝ ስለመሆኑና ዕዳው	135197	አመልካች፡ - አቶ ደለሳ ሌጅሳ - ቀረቡ ተጠሪዎች፡-እነ አቶ ፍቃዱ ጫላ -(2 ሰዎች) ቀረቡ	ጥር 24 ቀን 2010 ዓ.ም	

	እንዲከፈል በተወሰነበት ጊዜ ሳይከፈል የቀረ እንደሆነ ገንዘብ ጠያቂው የመያዣ መብት ያገኘበትን የማይንቀሳቀስ ንብረት ይወስዳል የሚል ስምምነት ሁሉ ተቀባይነት የማይኖረዉ ስለመሆኑ፡- ፍ/ሕ/ቁ 3052 እና 3060				
89.	• ወጣት ጥፋተኞችን የተመለከቱ የጥንቃቄ እርምጃዎች አፈጻጸም በተቻለ መጠን አጥፊውን በማረም መልካም ውጤት ሊያስገኝ በሚያስችል አግባብ መሆን የሚገባው ስለመሆኑ፣ • ለወጣት ጥፋተኞች የሚያገለግል የጠባይ ማረሚያ ተቋም በሌለበት ፣ በወላጅ ቁጥጥር ስር ሆኖ የሚደረግ የባህሪ ሁኔታ ክትትል የተሻለ ውጤት እንደማይመጣ እና የጥፋተኛው አደገኛነት በተገቢው አግባብ ባልተረጋገጠበት ሁኔታ ቅጣቱ በአዋቂዎች እስር ቤት እንዲፈፀም የሚሰጥ ውሳኔ ተገቢነት የሌለው ስለመሆኑ፡- የወንጀል ህግ አንቀጽ 168/2	136262	የወ/ጉ/ክ/ ዐ/ህግ እና መሀሪ ታደሰ	መስከረም 24 ቀን 2010 ዓ.ም	
90.	አንድ ቀድሞ በነበረ መመሪያ ዋጋ የወጣለትን ንብረት የተረከበ ወገን የንብረቱን መጥፋት ተከትሎ ክስ ሲመሰረት የንብረቱ ዋጋ በሌላ አዲስ መመርያ የተሻሻለበት ሁኔታ መኖሩ ከተረጋገጠ ንብረቱ የጠፋበት ወገን ተጠያቂ የሚሆነው አዲስ በወጣው መመርያ	126529	የሰቆጣ ወረዳ ሚሊሻ ጽ/ቤት እና ቄስ ሙሉጌታ ተፈራ	ሚያዚያ 25 ቀን 2009 ዓ.ም	

www.abyssinialaw.com

	መሠረት በወጣው የዋጋ ተመን አግባብ ስለመሆኑ፣				
91.	በሁለት የህግ ሰውነት በተሰጣቸው አካላት መካከል የኢንቨስትመንት መሬት ያላግባብ ተይዞብኛል በሚል የሚነሳ ክርክርን በተመለከተ ክርክር ባስነሳው መሬት ላይ ግራ ቀኙ ያወጡት የኢንቨስትመንት ፈቃድ የፌዴራል ከሆነ ጉዳያቸው ሊታይ የሚችለው በፌዴራል ፍርድ ቤቶች ሲሆን፣ ፈቃድ ያገኙት ግን በክልል ኢንቨስትመንት ቢሮ ከሆነ በክልል ፍርድ ቤቶች የሚታይ ስለመሆኑ፤ እንዲሁም ከሁለቱ አንዱ ወገን የፌዴራል ተመዝጋቢ ከሆነ ደግሞ ጉዳዩ ሊታይ የሚገባው በአዋጅ ቁጥር 25/88 አንቀጽ 5/6 መሠረት በፌዴራል ፍርድ ቤቶች ስለመሆኑ የፌደራል ኢንቨስትመንት አዋጅ ቁጥር 769/2004 ፣የኦሮሚያ ክልል ኢንቨስትመንት አዋጅ ቁጥር 138/2000	133667	ብዙአየሁ ሾኔ የቡና ተከል ልማት ኃ/የተ/የግ/ማህበር እና ቢ.ዲ.ኤፍ.ኤስ ኢትዩጵያ ኃ/የተ/የግ/ማህበር	ታህሳስ 24 2010 ዓ.ም	
92.	የድሬድዋ ከተማ ፍርድ ቤት በአዋጅ ቁጥር 416/96 መሰረት የከተማውን መዋቅራዊ ፕላን ለማስፈፀም ሲባል ከይዞታ ባለቤትነት፣ ከፈቃድ አሰጣጥ እና ከቦታ አጠቃቀም ጋር ተያይዞ የሚነሱ ክርክሮችን ከማየት ባለፈ በእርሻ መሬት ባለይዞታነት ይገባኛል ጥያቄን መሰረት ያደረገ ክርክርን ለማስተናገድ የስረ ነገር ስልጣን የሌለው ስለመሆኑ፡- የአ/ቁ 416/1996 አንቀፅ 31(1)	134681	ሳዲቅ አብዱሪህማን (ሰዎች) እና የድሬዳዋ አስተዳደር ከንቲባ ጽ/ቤት	ጥቅምት 21 ቀን 2010 ዓ/ም	

www.abyssinialaw.com

93.	በከተማ አስተዳደር ወይም በቀበሌ ያላግባብ የተያዘን የምርጫ ቤት ለማስመለስ የሚቀርብን ክስ የማየት ስልጣን በህግ ለሌላ የመንግስት አካል ባልተሰጠበት ሁኔታ መደበኛ ፍርድ ቤቶች የማየት ስልጣን ያላቸው ስለመሆኑ፡- ኢ.ፌ.ዲ.ሪ. ህገ መንግስት አንቀጽ 37	137353	ወ/ሮ አዛለች አጎናፍር ተጠሪ፡- ገብርኤል አካባቢ ቀበሌ ጽ/ቤት	ጥር 22 ቀን 2010	
94.	አንድ የመንግስት ቤት ተከራይ የራሱ ቤት ካገኘ የመንግስት ቤትን በተከራይነት ይዞ መቀጠል የማይችል ስለመሆኑ፡- መመሪያ ቁጥር 10/2006 አንቀፅ 15(2)	133309	አቶ ለማ ማሙዬ እና በአዳማ ከተማ አስተዳደር ቀበሌ 12 ጽ/ቤት	ጥር 24 ቀን 2010	
95.	በኦሮሚያ የገጠር መሬት አጠቃቀም ለረጅም ጊዜ በሌላ ሰው የተያዘና ጥቅም ላይ ሲውል የነበረን የገጠር መሬት የተያዘው ሕገወጥ ውልን መሰረት በማድረግ መሆኑ እስካልተረጋገጠ ድረስ መሬቱ እንዲለቀቅ የሚቀርብ ክስ በአስራ ሁለት ዓመት ይርጋ የሚታገድ ስለመሆኑ፣ የኦሮሚያ የገጠር መሬት አጠቃቀም እና አስተዳደር ደንብ ቁጥር 151/2005 አንቀጽ 32	140538	አቶ ወርቁ ታደሰ እና አቶ ጅራት አፈልታ	መስከረም 22 ቀን 2010 ዓ.ም	
96.	የአ/ብ//ክ/መ የስነ ምግባርና ፀረ ሙስና ኮሚሽን ሠራተኞች መተዳደሪያ ደንብ "በይግባኝ በቀረበለት ጉዳይ ላይ የሚሰጠው ውሳኔ የመጨረሻ ይሆናል" በሚል ተገልጸው የሚገኙት ድንጋጌዎች	149962	አቶ ስለሽ ዋለልኝ እና የአማራ ብ/ክ/መ. ሥነ	መጋቢት 25 ቀን 2010 ዓ/ም	

www.abyssinialaw.com

	በይግባኝ ደረጃ ቀርበው ለመታዬት የማይችሉ የመጨረሻ ውሳኔዎች መሆናቸውን የሚገልጽ እንጂ በሰበር ሰሚው ችሎት መሰረታዊ የህግ ስህተት ያለባቸውን ጉዳዮች ለማረም የሚቀርቡ ጉዳዮችን የሚጨምር ስላለመሆኑ፡- የአ/ብ//ክ/መ የስነ ምግባርና ፀረ ሙስና ኮሚሽን ሠራተኞች መተዳደሪያ ደንብ ቁጥር104/2004 አንቀጽ 75(3)		ምግባርና ፀረ ሙስና ኮምሽን ዐ/ህግ		
97.	• የኢትዮጵያ አዕምሯዊ ንብረት ጽ/ቤት በህጉ አግባብ በሁለት ኢንዱስትሪዊ ንድፎች መካከል ተመሣሣይነት አለ ወይስ የለም የሚለውን ለመለየት የአከራካሪውን ንድፍ አዲስነት ለመወሰን የኢንዱስትሪያዊ ንድፉ ዋና ዋና ባህሪያት በመለየት በኢትዮጵያ ወይም በውጪ ከታወቁ ተመሳሳይ ንድፎች የተለየ ወይም ተመሳሳይነት ያለው ስለመሆኑ በዘርፉ ያለውን የዳበረ እውቀት እና ልምድ መሰረት በማድረግ ማጣራት አድርጎ ውሳኔ መስጠት ያለበት ስለመሆኑ የአነስተኛ ፈጠራና ኢንዱስትሪ ንድፍ አዋጅ ቁጥር 123/1987 አንቀጽ 46(1)፤ 48(1) ፤ የኢትዮጵያ አእምሯዊ ንብረት ጽ/ቤትን ለማቋቋም የወጣውን አዋጅ ቁጥር 320/1995	137939	አመልካች - ፍፁም ኢንተርናሽናል ኃ/የተ/የግ/ማህበር ተጠሪ - የኢትዮጵያ አእምሯዊ ንብረት ጽ/ቤት	ጥቅምት 20/2010	
98.	የአገልግሎት ድርጅት ያከራየ ወገን ያከራየው ድርጅት ተገቢውን አገልግሎት እንዳይሰጥና ታሽጎ እንዲቆይ ለፍርድ ቤት ጥያቄ	136024	አቶ ቢልልኝ ጌታነህ እና	ጥቅምት ቀን 21 2010 ዓ.ም	

	ማቅረቡን ተከትሎ እግድ የተሰጠ በሆነበት እና ተከራዩም ከድርጅቱ ገቢ ባላገኘበት ሁኔታ ድርጅቱ ታሽጎ ለቆየበት ጊዜ ተከራይ የኪራይ ክፍያ እንዲከፍል የማይገደድ ስለመሆኑ፡-		አቶ ገብራይ ተከስተ		